

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

1. ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՆԱ աճը 2012թ. հունվար-մարտին կազմել է 4.7%:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի համար ՀՆԱ աճը գնահատվում է 6.5% շրջակայքում, արդյունաբերության մասնաբաժինը ՀՆԱ կառուցվածքում մոտ 18%, ծառայություններինը՝ մոտ 30%:

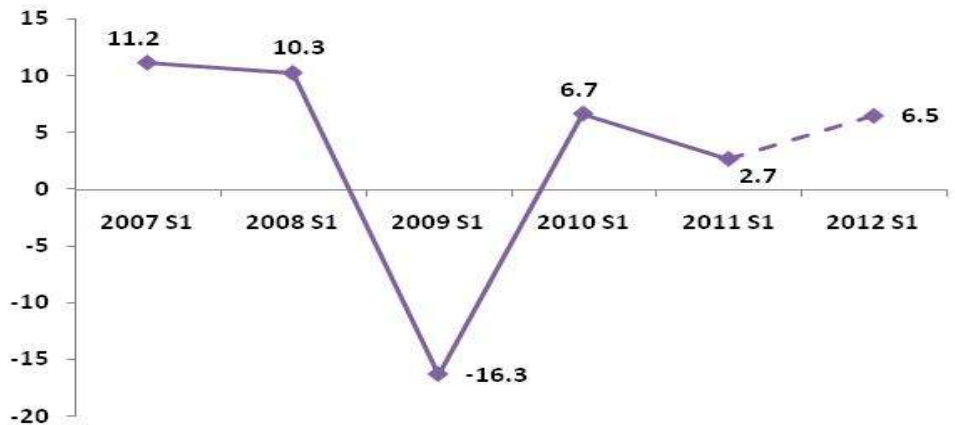
Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրությունն ունի ամենամեծ աճի տեմպը, որն առավելագույնն է 2003 թվականից ի վեր:

Տնտեսական ազատության ինդեքսի 68.8 միավորով Հայաստանը պահպանում է իր տեղը «չափավոր ազատ» տնտեսությունների խմբում: Աշխարհի և տարածաշրջանի միջիններին Հայաստանը գերազանցում է համապատասխանաբար 9.3 և 2.7 միավորով: Եվրոպայի տարածաշրջանի 43 երկրների շարքում Հայաստանը 19-րդ տեղում է:

Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը, %

	2010	2011	2012
Հունվար-հունիսը նախորդ տարվա նույն ժ/շ նկատմամբ	5.2	5.3	7.8
Հունիսը նախորդ տարվա հունիսի նկատմամբ	-0.7	2.6	9.3
Հունիսը նախորդ ամսվա նկատմամբ	17.8	9.5	10.8

Համախառն ներքին արդյունքի աճը, %

Թողարկման ծավալի աճը նախորդ տարվա նույն ժ/շ նկատմամբ, %

	2007 S1	2008 S1	2009 S1	2010 S1	2011 S1	2012 S1
Արդյունաբերական արտադրանք	1.4	-0.2	-11.5	12.3	12.8	13.0
Գյուղատնտեսական արտադրանք	-1.9	8.1	-2.5	-13.1	2.3	8.1
Շինարարություն	17.2	14.0	-53.5	4.1	-13.8	-6.7
Առևտրի շրջանառություն	11.6	5.9	-4.9	6.0	2.7	2.4
Ծառայություններ	18.5	16.2	0.9	6.1	6.3	12.0

ՀՀ տնտեսական ազատության ինդեքսը 179 երկրների շարքում, 2011-2012թթ.

	2011	2012	Փոփոխությունը
Դիրքը	36	39	-3
Միավորը	69.7	68.8	-0.9
Գործարար ազատություն	82.4	87.8	5.4
Աշխատուժի ազատություն	75.9	76.6	0.7
Ֆիսկալ ազատություն	89.2	89.3	0.1
Սեփականության իրավունքներ	30.0	30.0	0.0
Ներդրումային ազատություն	75.0	75.0	0.0
Ֆինանսական ազատություն	70.0	70.0	0.0
Առևտրի ազատություն	85.5	85.4	-0.1
Կոռուպցիայից ազատություն	27.0	26.0	-1.0
Մոնետար ազատություն	76.0	73.1	-2.9
Պետական ծախսեր	85.7	74.9	-10.8

2. ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

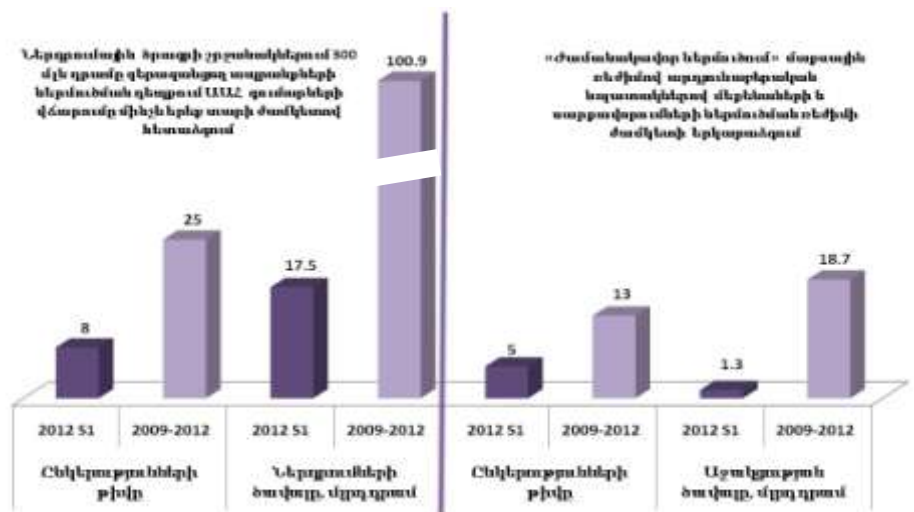
Արդյունաբերությունն ըստ արտադրության բաժինների

	Արտադրանքի ծավալը, մլրդ. դրամ	Աճը 2011թ. նույն ժ/շ նկատմամբ, %	Կառուցվածքը, %	Նպաստման չափը, տոկոսային կետ
Արդյունաբերություն	501.5	13.0	100.0	
Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում	92.6	15.9	18.5	2.9
Մշակող արդյունաբերություն	310.1	13.2	61.8	8.2
Էլեկտրաէներգիայի, գազի, զոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	90.8	7.2	18.1	1.3
Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառ. և վերամշակում	8.1	34.1	1.6	0.5

Մշակող արդյունաբերությունն ըստ գործունեության հիմնական տեսակների

	Արտադրանքի ծավալը, մլրդ. դրամ	Աճը 2011թ. նույն ժ/շ նկատմամբ, %	Կառուցվածքը, %	Նպաստման չափը, տոկոսային կետ
Սննդամթերքի արտադրություն	114.8	6.9	37.0	2.6
Հիմնային մետաղների արտադրություն	79.5	11.1	25.6	2.8
Խմիչքների արտադրություն	43.7	37.0	14.1	5.2
Այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն	20.7	17.5	6.7	1.2
Ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրություն	8.2	16.5	2.7	0.4
Ծխախոտային արտադրատեսակների արտադրություն	7.4	44.4	2.4	1.1
Ոսկերչական արտադրատեսակների արտադրություն	6.4	19.9	2.1	0.4
Պատրաստի մետաղե արտադր. արտադրություն	4.2	2.0	1.4	0.0
Այլ	25.3	-	8.2	-0.5

Աջակցությունն արդյունաբերական ընկերություններին

Արդյունաբերության ճյուղի աճին առավելագույնը նպաստել է մշակող արդյունաբերությունը:

Մշակող արդյունաբերության մեջ առաջին 3 խոշոր ենթաճյուղերը կազմում են 76.7%-ը՝

Սննդամթերք
Հիմնային մետաղներ
Խմիչքներ

Արդյունաբերական արտադրանքի 81%-ն ապահովվել է «միջին և խոշոր» ընկերությունների թողարկման հաշվին:

Իրացվել է արտադրված արտադրանքի 97.2%-ը, որի 40.4%-ն ուղղվել է արտահանմանը:

Թույլ է թողարկման մեջ ամենամեծ տեսակարար կշիռն ունեցող «սննդամթերքի արտադրություն» ենթաճյուղի արտահանման ուղղվածությունը՝ 4.6 %:

Ամենամեծ արտահանման ուղղվածություն ունի «հիմնային մետաղների արտադրություն» ենթաճյուղը՝ 91 %:

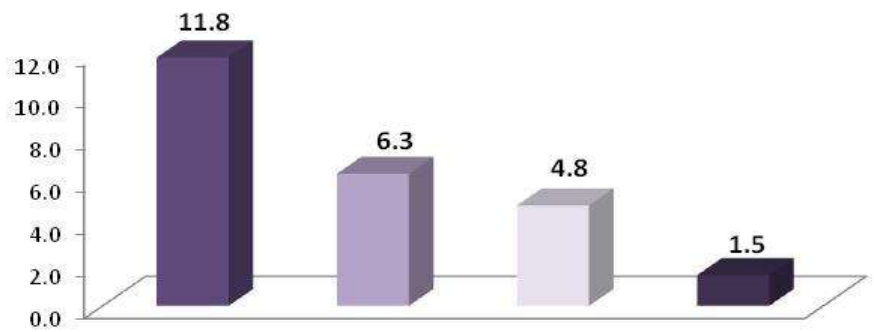
Արդյունաբերական արտադրանքի արտահանման 23.6%-ը բաժին է ընկնում ԱՊՀ երկրներին, իսկ 76.4%-ը այլ երկրներին, որից առավելագույն մասնաբաժինն ունեն ԵՄ, Իրանը և ԱՄՆ:

Աշխատանքի միջին արտադրողականությունն ընդհանուր արդյունաբերությունում 6.1 մլրդ դրամ է:

Արդյունաբերական կազմակերպությունների ցուցանիշներն ըստ տնտեսական գործունեության երկնիշ դասակարգման

	Արտադրանքի ծավալը, մլրդ դրամ	Պատրաստի արտադրանքի իրացումը, մոտո ոտամ	Արտահանումը, մլրդ դրամ	Արտահանումը իրացման մեջ, %
Արդյունաբերություն	501.5	487.6	197.1	40.4
Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում	92.6	84.2	52.3	62.2
Մետաղական հանքաքարի արդյունահանում	90.8	82.2	51.7	62.9
Հանքագործական արդյունաբերության և բացահանքերի շահագործման այլ ճյուղեր	1.7	1.9	0.6	29.3
Մշակող արդյունաբերություն	310.1	304.6	131.3	43.1
Սննդամթերքի արտադրություն	114.8	105.6	4.9	4.6
Խմիչքների արտադրություն	43.7	44.9	30.7	68.3
Ծխախոտային արտադրատեսակների արտ.	7.4	7.8	4.9	62.7
Հագուստի արտադրություն	2.3	2.3	1.0	40.9
Թղթի և թղթե արտադրատեսակների արտ.	3.2	3.0	0.0	0.0
Պոլիգրամֆիական գործունեություն, գրառված կրիչների բազմացում	3.9	3.9	0.0	0.8
Քիմիական նյութերի և քիմիական արտադրատեսակների արտադրություն	3.1	3.1	0.6	21.2
Ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրություն	8.2	9.2	1.0	11.3
Այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն	20.7	20.9	3.9	18.6
Հիմնային մետաղների արտադրություն	79.5	81.8	74.4	91.0
Պատրաստի մետաղական արտադրատեսակների արտադրություն	4.2	4.4	0.4	9.7
Համակարգիչների, էլեկտրոնային և օպտիկական սարքավորումների արտադ.	2.4	2.3	1.4	62.2
Էլ. սարքավորանքի արտադրություն	2.6	2.4	1.3	55.4
Մշակող արդյունաբերության այլ ճյուղեր	14.1	13.1	6.7	51.4
Էլեկտրաէներգիայի, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	90.8	90.8	13.5	14.8
Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	8.1	8.1	-	-

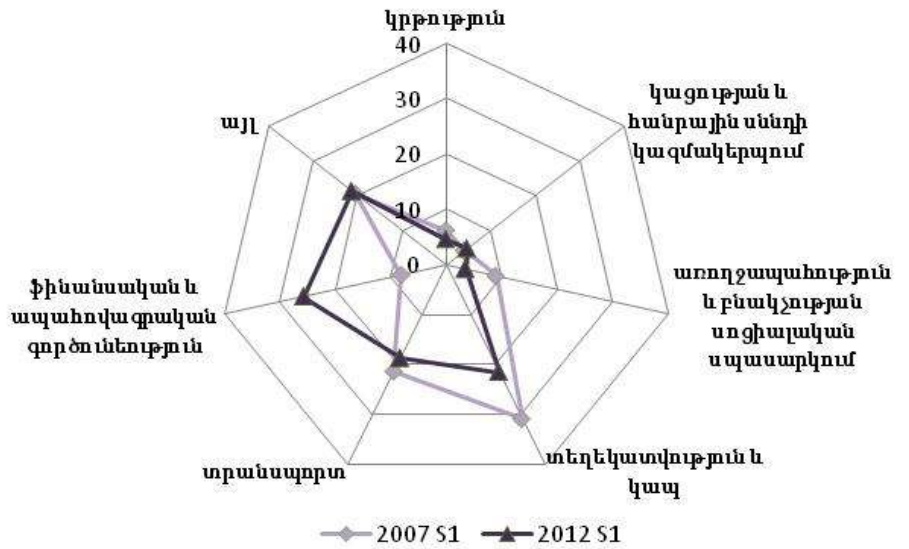
Արտադրողականությունն արդյունաբերության բաժիններով, մլրդ ՀՀ դրամ

- Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում
- Մշակող արդյունաբերություն
- Էլեկտրաէներգիայի, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում
- Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում

3. ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծառայությունների կառուցվածքը, %

Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեությունը շարունակում է մնալ առաջատարը ծառայությունների կառուցվածքում:

Ծառայությունների մատուցումը շարունակում է կենտրոնացված լինել երևանում՝ 86.6%:

Հաշվետու ժամանակահատվածում Հայաստան ժամանած զբոսաշրջիկների թվաքանակը ամենամեծն է ՀՀ անկախացումից ի վեր:

Նկատվում է ժամանողների համեմատ մեկնողների թվաքանակի գերազանցության մեծացման միտում:

ՏՀՏ ոլորտի աճն ապահովվում է միայն ծառայությունների մատուցման հաշվին, որտեղ գերակշռում է հեռահաղորդակցությունը:

ՑՊԻ ենթահինքսները ձևավորող 53 բաղադրիչներից 35-ի գծով գրանցվել է միավորի աճ, 6-ը մնացել են նույն մակարդակին, 7-ի գծով գրանցվել է միավորի նվազում, իսկ 5-ը նոր են:

Միջազգային զբոսաշրջությունը

	2007 S1	2008 S1	2009 S1	2010 S1	2011 S1	2012 S1
Ժամանողների թվաքանակ, հազ. մարդ	183.1	207.5	207.0	230.2	266.2	281.0
Աճը նախորդ տարվա նույն ժ/շ նկատմամբ, %	36.3	13.3	-0.2	11.2	15.6	5.1
Մեկնողների թվաքանակ, հազ. մարդ	187.2	211.2	202.5	232.1	274.6	302.1
Աճը նախորդ տարվա նույն ժ/շ նկատմամբ, %	37.8	12.8	-4.1	14.6	18.3	9.3

ՏՀՏ ոլորտը, ծավալը մլրդ դրամ/աճը նախորդ տարվա նույն ժ/շ նկատմամբ

	2009 S1		2010 S1		2011 S1		2012 S1	
ՏՀՏ, այդ թվում	90.8	2.3	92.3	5.8	94.0	-1.1	100.3	5.2
արտադրություն	1.2	-54.8	0.7	33.0	1.0	9.7	0.9	-6.5
առևտուր	3.7	-20.5	4.4	60.5	9.8	29.9	9.4	-4.9
ծառայություններ, որից՝	86.0	5.1	87.2	3.9	83.3	-3.7	89.9	6.4
հեռահաղորդակցություն	76.2	5.7	77.5	3.5	74.6	-3.8	78.2	4.1

Ցանցային պատրաստվածության ինդեքսը, 2011-2012թթ.

	2011		2012		Փոփոխությունը	
	Միավորը (1-7)	Դիրքը	Միավորը (1-7)	Դիրքը	Միավորը	Դիրքը
Ցանցային պատրաստվածության ինդեքս	3.24	109/138	3.49	94/142	+0.25	+15
Միջավայրի ենթահինդեքս	3.19	114	3.42	110	+0.23	+4
Պատրաստվածության ենթահինդեքս	3.93	97	4.26	90	+0.33	+7
Կիրառելիության ենթահինդեքս	2.61	111	3.24	89	+0.63	+22
Ազդեցության ենթահինդեքս	-	-	3.05	99	-	-

4. ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՌԵՎՏՈՒՐ

Պահպանվել է ներմուծման նկատմամբ արտահանման առաջանցիկ աճը:

2010 և 2011 թթ. համեմատ արտահանման աճը զգալիորեն դանդաղել է:

Արտահանման կառուցվածքում էականորեն ավելանում է հանքահումքային արտադրանքի մասնաբաժինը:

Արտահանման գծով հիմնական առևտրային գործընկեր են ՌԴ, Գերմանիան, Բուլղարիան, Իրանը, Բելգիան և ԱՄՆ, որոնց բաժին է ընկնում արտահանման մոտ 69%:

Առևտրի խթանման ինդեքսի 4 ենթա-ինդեքսներից 3-ը գրանցել են միավորի դրական տեղաշարժ, սակայն դիրքի բարելավում գրանցվել է միայն գործարար միջավայրի մասով:

Ամենաթույլ կողմերը կապված են սահմանի վրա վարչարարության հետ:

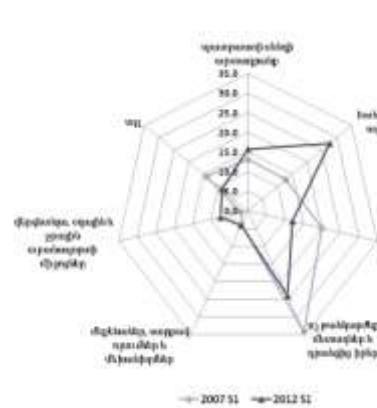
Արտաքին առևտրի ծավալ մլն ԱՄՆ դոլար

	2007 Տ1	2008 Տ1	2009 Տ1	2010 Տ1	2011 Տ1	2012 Տ1
Արտահանում	525.1	519.9	284.1	460.2	603.1	684.4
Ներմուծում	1359.7	1902.1	1385.3	1706.6	1891.1	2017.7
Առևտրաշրջանառություն	1884.8	2422.0	1669.4	2166.8	2494.2	2702.2
Առևտրի հաշվեկշիռ	-834.6	-1382.1	-1101.2	-1246.4	-1288.0	-1333.3

Աճը նախորդ տարվա նույն ժ/շ նկատմամբ, %

	2007 Տ1	2008 Տ1	2009 Տ1	2010 Տ1	2011 Տ1	2012 Տ1
Արտահանում	20.5	-1.0	-45.4	62.0	31.1	13.5
Ներմուծում	43.9	39.9	-27.2	23.2	11.0	6.7
Առևտրաշրջանառություն	36.5	28.5	-31.1	29.8	15.3	8.3

Արտահանման կառուցվածքը, %

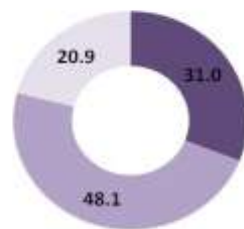

Ներմուծման կառուցվածքը, %

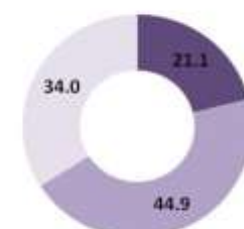

Արտահանման կառուցվածքն ըստ երկրների

2007 թ. հունվար-հունիսիսի %

2012 թ. հունվար-հունիսիսի %

■ ԱՊՆ երկրներ = ԵՄ երկրներ = Այլ երկրներ

Առևտրի խթանման ինդեքս, 2010-2012 թթ.

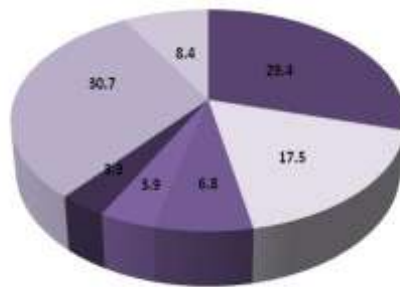
	2010		2012		Փոփոխությունը	
	Միավորը (1-7)	Դիրքը	Միավորը (1-7)	Դիրքը	Միավորը	Դիրքը
Առևտրի խթանման ինդեքս	4.24	52/125	4.19	59/132	-0.05	-7
Մուտք շուկա	5.33	9	4.49	13	-0.84	-4
Վարչարարության սահմանի վրա	3.52	84	3.54	85	+0.02	-1
Տրանսպորտի և հաղորդակցության ենթակառուցվածքներ	3.78	60	3.92	63	+0.14	-3
Գործարար միջավայր	4.31	65	4.36	61	+0.05	+4

5. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ

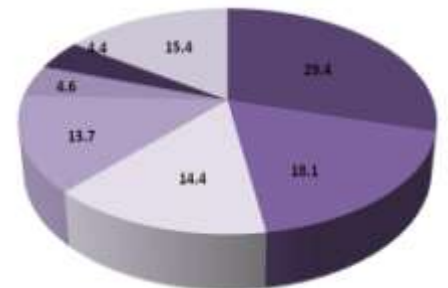
Ներդրումների դինամիկան, հունվար-մարտ

	2007 Q1	2008 Q1	2009 Q1	2010 Q1	2011 Q1	2012 Q1
Համախառն կուտակում, մլրդ դրամ	68.9	101.0	94.7	100.3	116.6	77.3
Օտարերկրյա ներդրումներ, մլն դոլար	137.7	165.9	186.3	162.2	130.6	148.7
այդ թվում՝ ուղղակի, մլն դոլար	89.7	91.7	139.3	116.9	93.7	89.3
Օտարերկրյա ներդրումներ/ՀՆԱ, %	11.7	10.0	12.3	11.4	7.8	8.8

Օտարերկրյա ներդրումներն ըստ գործունեության տեսակների և երկրների, %

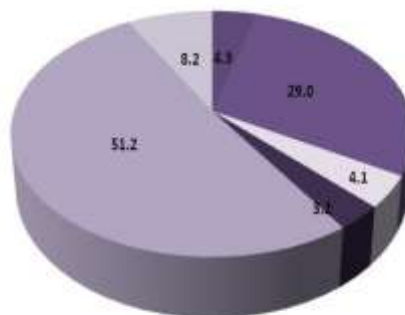

- Մետաղաձուլական հանքերի արդյունահանում
- Հանքագործական արդյունաբերություն և բաշտակների շահագործում
- Խմիչքների արտադրություն
- Էլեկտրաէներգիայի, գազի, զոլորչու և ջրի մատակարարում
- Պարզ թան կազմակերպում
- Չեռանադրոշակություն
- Այլ

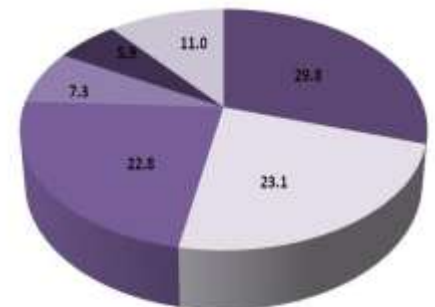

- Կանադա
- Ռուսաստանի Դաշնություն
- Շվեյցարիա
- Ֆրանսիա
- Լյուքսեմբուրգ
- Լիբանան
- Այլ

Օտարերկրյա ուղղակի ներդրումներն ըստ գործունեության տեսակների և երկրների, %

- Բուհարմություն, անասնաբուծություն և որսորդություն
- Հանքագործական արդյունաբերություն և բաշտակների շահագործում
- Խմիչքների արտադրություն
- Պարզ թան կազմակերպում
- Չեռանադրոշակություն
- Այլ

- Ռուսաստանի Դաշնություն
- Շվեյցարիա
- Ֆրանսիա
- Լիբանան
- Գերմանիա
- Այլ

Օտարերկրյա ուղղակի ներդրումների ծավալը զիջում է նախորդ տարիների նույն ժամանակաշրջանների ծավալները:

Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ ավելացել է օտարերկրյա ներդրումներ/ՀՆԱ ցուցանիշը, ինչը սակայն չի հասել նախաճգնաժամային նույն ցուցանիշի մակարդակին:

Ըստ գործունեության տեսակների օտարերկրյա ուղղակի ներդրումների հոսքերում գերակշռում են հեռահաղորդակցության ոլորտում կատարվածները:

Արտահանման վարկավորման պաշտոնական աջակցության համար հիմք հանդիսացող ռիսկայնության ՏՀԶԿ գնահատականով Հայաստանն ունի ռիսկայնության 6-րդ խումբը (0՝ լավագույն, 7՝ վատագույն):

6. ԳՆԵՐ ԵՎ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁ

Սպառողական գների ինդեքսը պահպանվում է թիրախավորված միջակայքում:

2012թ. առաջին կիսամյակում աճել է ոչ միայն անվանական, այլև իրական միջին ամսական աշխատավարձը:

Նվազագույն աշխատավարձը գերազանցում է նվազագույն պարենային զամբյուղը, սակայն շարունակում է փոքր մնալ նվազագույն սպառողական զամբյուղից:

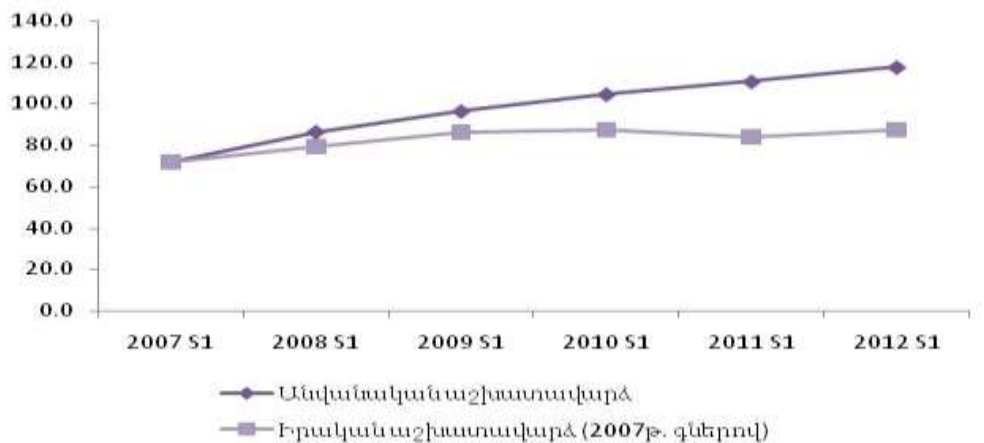
Սպառողական գների ինդեքսը, նախորդ տարվա նույն ժ/2 նկատմամբ, %

	2007 S1	2008 S1	2009 S1	2010 S1	2011 S1	2012 S1
Սպառողական գների ինդեքս	104.5	109.0	102.7	107.3	109.9	102.2
Պարենային ապրանքների գների ինդեքս	105.6	111.1	99.2	105.1	114.8	101.8
Ոչ պարենային ապրանքների գների ինդեքս	99.4	104.8	101.3	113.4	103.1	103.9
Ծառայությունների գների ինդեքս	105.3	107.1	110.0	108.5	105.0	102.0

Գների ինդեքսներն ըստ տնտեսության հատվածների, նախորդ տարվա նույն ժ/2 նկատմամբ, %

	2007 S1	2008 S1	2009 S1	2010 S1	2011 S1	2012 S1
Արդյունաբերողների արտադրանքի գների ինդեքս	101.1	105.2	96.9	132.6	112.6	106.1
Արտահանման միջին գների ինդեքս	-	99.1	80.3	133.2	112.6	97.0
Ներմուծման միջին գների ինդեքս	-	107.2	112.9	106.6	107.4	108.9

Միջին ամսական աշխատավարձը, հազար դրամ

Աշխատավարձը, նվազագույն սպառողական և պարենային զամբյուղները տվյալ ժ/2 ընթացիկ գներով, հազար դրամ

